

ARCHITEKTURA BEZPIECZEŃSTWA W WERSJI MIEJSKIEJ

Współcześnie jednymi z głównych celów ataków terrorystycznych są tzw. cele miękkie, do których zaliczyć można ludność cywilną i obiekty użyteczności publicznej. Z tego też powodu, tworząc system antyterrorystyczny danego państwa szczególną uwagę należy zwrócić na zabezpieczenie tych miejsc w których skupienie ludności cywilnej jest duże a w związku z tym prawdopodobieństwo ataku terrorystycznego większe. Jednym z elementów takiego systemu jest architektura bezpieczeństwa, poprzez którą należy rozumieć elementy architektury, które mają funkcję bariery wobec zamachu terrorystycznego, pełniąc rolę zapobiegawczą i utrudniającą przeprowadzenie ataku.

Głównym z celów działania podmiotów stosujących metody terrorystyczne jest wywołanie strachu i negatywnego wpływu na poczucie bezpieczeństwa wśród danej społeczności. Zaimplementowanie rozwiązań z zakresu architektury bezpieczeństwa w znaczącym stopniu ingerującej w przestrzeń miejską danego miasta może przyczynić się do spotęgowania strachu wśród obywateli, co za tym idzie osiągnięcia skutku pożądanego przez terrorystów. Dlatego niezwykle istotne jest, aby omawiana architektura bezpieczeństwa z jednej strony spełniała swoją funkcję antyterrorystyczną, ale z drugiej nie kreowała wśród społeczeństwa poczucia eskalacji strachu. W związku z tym warto zwrócić uwagę, aby system antyterrorystyczny, o ile to możliwe, jako całość, czyli nie tylko architektura, ale także na przykład uzbrojone w broń długą patrole policji, nie generowały poczucia wśród obywateli, że żyją w "strefie wojny".

Jedną z częstych metod stosowaną wśród terrorystów, której w stosunkowo łatwy sposób można zapobiec stosując rozwiązania architektoniczne, jest użycie pojazdu do taranowania ofiar. Wiele poradników dla terrorystów takich organizacji jak ISIS bezpośrednio sugeruje, że ta metoda jest prosta i skuteczna, oraz co równie ważne nie wymaga specjalistycznej wiedzy i sprzętu. Co więcej, wskazują wprost w jaki sposób prowadzić pojazd, aby atak skutkował jak największą liczbą ofiar. Udany oraz tragiczny w skutkach atak tego typu miał miejsce 14 lipca 2016 roku w Nicei, gdzie rozpędzoną ciężarówką zamachowca zabił 87 osób i ranił ponad 200. Zamachowiec specjalnie wybrał miejsce i czas ataku w taki sposób, aby możliwe było zabicie jak największej liczby cywili. Dany incydent oraz wiele innych mu podobnych obrazują wagę omawianego zagrożenia oraz wymuszają na podmiotach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wdrożenie odpowiednich rozwiązań umożliwiających zapobieganie podobnym atakom.

Stopień w jakim dane państwo wdraża rozwiązania z zakresu architektury bezpieczeństwa do systemu antyterrorystycznego powinien być proporcjonalny do zagrożenia terrorystycznego w nim występującym. Izrael jest jednym z państw o zarówno największym doświadczeniu jak i zaawansowaniu w opracowywaniu oraz wdrażaniu systemów antyterrorystycznych. To również w tym państwie najlepiej zaobserwować można elementy architektury bezpieczeństwa, w szczególności pokaźne mury z wieżyczkami wartowniczymi odgradzające poszczególne obszary czy bariery w przestrzeni publicznej uniemożliwiające ataki terrorystyczne, takie jak ten mający miejsce w Nicei.

Warto wspomnieć, że to między innymi na bazie izraelskich doświadczeń kierownik ds. bezpieczeństwa Andrzej Kruszyński implementował pewne rozwiązania antyterrorystyczne podczas budowy Stadionu Narodowego w Warszawie na Euro 2012. Między innymi zabezpieczenia wjazdu na parkingi podziemne poprzez zapory antyterrorystyczne, dzięki którym istnieje możliwość zabezpieczenia obszaru parkingu przed wjazdem potencjalnego niebezpiecznego pojazdu (mogącego być narzędziem taranującym, wypełnionym ładunkami wybuchowymi lub oboma zagrożeniami naraz). Co więcej, podczas budowy stadionu wdrożono tzw. "parasol pirotechniczny", polegający na systematycznym sprawdzaniu placu budowy pod względem występowania potencjalnego materiału wybuchowego, który mógłby być zdetonowany już po realizacji budowy w trakcie imprezy masowej, co miało by tragiczne skutki.

Czytaj też: [Wakaty w moskiewskiej ambasadzie łakomym kąskiem dla służb?](#)

Stadion Narodowy nie jest jedynym miejscem w Polsce, w którym stwierdzono, że konieczne jest wdrożenie architektury bezpieczeństwa w celu ochrony cywili przed potencjalnym zamachem. Między innymi za taki obszar uznano centrum Warszawy. [Implementacja wysuwanych zapór](#) ma oficjalnie na celu zabezpieczyć pieszych przed atakiem terrorystycznym przy użyciu środka transportu. Odporność słupków ma wytrzymać atak nie tylko samochodu osobowego, ale również ciężarówki. Uwagę warto zwrócić na możliwość opcjonalnego wysuwania zapór, co z perspektywy bezpieczeństwa jest niezwykle istotne, ponieważ umożliwia wjazd na dany obszar poszczególnym służbom bezpieczeństwa - czy to jednostkom ratowniczym, czy policyjnym. Opisane wyżej rozwiązanie już dawno zostało wprowadzone w innych europejskich miastach, takich jak Londyn, Berlin czy Paryż.

Tak jak zostało wspomniane na początku, architektura antyterrorystyczna powinna zwiększać stan bezpieczeństwa obywateli, ale równocześnie nie obniżać ich poczucia bezpieczeństwa poprzez wprowadzania klimatu strachu i świadomości sekurytyzacji. Rozwiązaniem pozwalającym na pogodzenie powyższych kwestii jest implementacja zapór mających funkcje antyterrorystyczną, ale równocześnie wygląd nie kojarzący się powszechnie z zagrożeniem terrorystycznym. Przykładem takich zapór są donice antyterrorystyczne. Omawianą zaporę można już dostrzec wśród architektury wielu miast, w tym europejskich. Jednym z nich jest Londyn, w którym zagrożenie terrorystyczne jest wysokie, co więcej ataki za pomocą środków transportu miały już w nim miejsce. Jako przykład można podać ten z 2017 roku podczas, którego samochód dostawczy taranował przechodniów na London Bridge, a w skutek ataku śmierć poniosło 11 osób, 48 zostało rannych.

Donice antyterrorystyczne są skutecznym rozwiązaniem, jednak nie brak im mankamentów. Przede wszystkim nie są mobilne, nie ma możliwości ich wsuwania i wysuwania jak słupków, co może się okazać dramatyczne w skutkach podczas wystąpienia sytuacji kryzysowej. Na przykład, podczas ataku aktywnego strzelca może spowolnić czas dotarcia służb na miejsce zdarzenia lub opóźnić dotarcie do osoby chorej/poszkodowanej pogotowia ratunkowego przez brak możliwości wjazdu karetki na dany obszar. Odporność na szturm pojazdu omawianej donicy porównywalna jest do zapór klasycznych, kwestiami kluczowymi jest zainstalowanie jej 10 cm poniżej poziomu chodnika, wykonanie z odpowiednich materiałów oraz skonstruowanie przy pomocy nowoczesnych technologii.

Czytaj też: [Zbudowanie systemu obrony powszechnej cywilizacyjnym zadaniem Polski \[OPINIA\]](#)

Tworząc przestrzeń miejską, która ma być środowiskiem trudnym do przeprowadzenia zamachu terrorystycznego, należy wziąć pod uwagę nie tylko wkomponowanie poszczególnych elementów, ale także usuwanie takich, które mogą ułatwić przeprowadzenie ataku. W wielu galeriach handlowych miast o podwyższonym ryzyku ataku terrorystycznego usuwane są kosze na śmieci. Działanie to jest

podejmowane, ponieważ są to miejsca, do których stosunkowo łatwo, bez zwracania znacznej uwagi osób trzecich, wrzucić zapakowany ładunek wybuchowy. Powyższy przykład wskazują, że do opracowania efektywnego systemu antyterrorystycznego wykorzystując architekturę bezpieczeństwa należy wziąć pod uwagę wszystkie możliwe formy ataku i w taki sposób zaprojektować daną przestrzeń, żeby maksymalnie utrudnić przeprowadzenie zamachu.

Implementacja rozwiązań z zakresu architektury bezpieczeństwa w przestrzeń miejską powinna zwiększyć stan bezpieczeństwa obywateli, ale negatywnie nie wpływać na ich poczucie bezpieczeństwa. Skala wdrożenia danej architektury powinna być dostosowana do stopnia zagrożenia terrorystycznego na danym obszarze. W Polsce zagrożenie takim atakiem nie jest wysokie, jednak przykład Warszawy jak i istniejące ryzyko potencjalnego ataku mogą wskazywać, że również wśród polskich miast coraz powszechniej można będzie zauważyć elementy architektury bezpieczeństwa o charakterze antyterrorystycznym.

Mikołaj Woźniak – instruktor samoobrony oraz wykładowca z zakresu bezpieczeństwa. Ma doświadczenie w prowadzeniu szkoleń dla różnych grup, w tym np. kobiet czy funkcjonariuszy publicznych. Aktywnie udziela się również naukowo współpracując i prowadząc szkolenia dla wielu akademickich, jak i prywatnych instytucji.

The image shows a book cover on the left and a promotional graphic on the right. The book cover features the author's name 'Marek Gryga' at the top, the title 'POLSKIE WOJSKA SPECJALNE WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE' in the center, and the publisher's logo 'Defence 24 WYDAWNICTWO' at the bottom. The cover art includes a helicopter and a soldier. The promotional graphic on the right has the title 'POLSKIE WOJSKA SPECJALNE JAKO SYSTEM OBRONY NARODOWEJ I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA' in large, bold letters. Below the title are the publisher's logos: 'Defence 24 WYDAWNICTWO' and 'Sklep.Defence 24'. The background of the graphic is light blue with faint, repeating text of military unit names like 'JEDNOSTKA WOJSKOWA KOMANDOSOW', 'JEDNOSTKA WOJSKOWA AGAT', 'JEDNOSTKA WOJSKOWA GROM', 'JEDNOSTKA WOJSKOWA FORMOZA', 'ESKADRA DZIAŁAŃ SPECJALNYCH', and 'JEDNOSTKA WOJSKOWA NIL'.

Reklama